

Morgen vindt er een leegloop plaats aan de universiteiten van Nederland. De reden voor deze leegloop is de ongekend harde bezuiniging die dit kabinet heeft aangekondigd voor het hoger onderwijs: 1 miljard euro. Een getal dat zo groot is, dat het bijna abstract wordt. Om het concreet te houden: dit staat gelijk aan het opheffen van de Universiteit van Wageningen, de TU Eindhoven én de Universiteit Twente. Als deze bezuinigingen doorgaan, zal het daarom niet bij één dag leegloop blijven, dan zal het lang stil blijven in onze collegezalen.

De leegloop morgen wordt veroorzaakt door het grote en breed ondersteunde protest dat morgen in Utrecht zal plaatsvinden. Ook de medezeggenschap van de Nederlandse universiteiten zal morgen in de trein stappen: universiteitsraden, personeelsraden, en studentenraden van universiteiten door heel Nederland zullen gezamenlijk afreizen om onze stem te laten horen. Elk jaar worden wij door de medewerkers en studenten gekozen om namens hen mee te kunnen praten met de bestuurders van de universiteit en hen, zo nodig, tot de orde te roepen. Een wereldwijd uniek recht, dat democratie aan de universiteit handen en voeten geeft.

Deze bezuinigingen zullen onze handen echter binden. De komende jaren zullen in het teken staan van de diepe wond die dit kabinet toebrengt zonder visie, zonder doel, gebaseerd op niets anders dan rancune tegen de vermeende ivoren toren. Bloeden zal de universiteit, en de medezeggenschap mag meepraten waar de messteken gezet zullen worden. Daar passen wij voor, en daarom protesteren wij morgen luidkeels.

Zouden wij onze goedkeuring moeten geven aan het snijden in onderzoek? Geen land komt zo vaak voor in de lijsten van wereldwijd beste universiteiten. Dat is niet alleen leuk en iets om trots op te zijn, dat is ook de motor achter Nederland. Onderzoek dat gedaan wordt samen met de overheid en het bedrijfsleven lost urgente vraagstukken op: maatschappelijke ongelijkheid, polarisatie, de klimaatcrisis. Het fundamentele onderzoek aan de universiteiten legt tegelijkertijd de basis voor de innovatie en maatschappij van morgen. Zonder eindeloze vragenlijsten nu, over tien jaar geen nieuwe behandelingen voor depressie. Zonder *nerd* in een laboratorium nu, over twintig jaar geen nieuwe ASML.

Zouden wij dan onze goedkeuring moeten geven aan het snijden in onze medewerkers? De Arbeidsinspectie luidde eerder dit jaar nog de noodklok: de werkdruk is al schrikbarend hoog aan de universiteit en deze bezuinigingen zullen onze medewerkers nog verder uitputten. Nu al voeren universiteiten vacaturestops in. Geen vast contract? Dan vlieg je er nu al zonder pardon uit. En niemand die de lege plekken op komt vullen.

Zouden wij, ten lange leste, dan maar onze goedkeuring moeten geven aan het snijden in ons onderwijs en dus onze studenten? Nee, nee, en nogmaals nee. Heel langzaam krabbelen zij uit het dal waar de corona-pandemie hen in had gestort. Fysiek onderwijs, samen in een collegezaaltje, bleek niet alleen het best mogelijke onderwijs, maar ook essentieel voor hun ontwikkeling en mentale gezondheid. Dit kabinet duwt de studenten terug het dal in: minder geld voor onderwijs betekent onherroepelijk minder contacturen.

Dat wil zeggen: als je het al kunt betalen om te studeren. Door de langstudeerboete wordt een universitaire studie onbetaalbaar voor hen die een bijdrage willen leveren aan de universitaire gemeenschap, zoals in de medezeggenschap, en bijvoorbeeld mantelzorgers.

Deze bezuinigingen zetten de universitaire medezeggenschap met de rug tegen de muur. Daar passen wij voor. Daarom trekken wij morgen naar Utrecht, en wij roepen iedereen die iets te danken heeft aan de Nederlandse universiteiten op om hetzelfde te doen: onze studenten, onze medewerkers, onze alumni, zelfs alle langstudeerders die nu minister of staatssecretaris zijn.